

Alimenty na współmałżonka

KATARZYNA KLUKOWSKA; KONSULTACJA KANCELARIA PRAWNA LTA 2014-10-22, ostatnia aktualizacja 2014-10-22 10:29:19

O alimenty od byłego współmałżonka wcale nie jest łatwo. Trzeba mu przypisać wyłączną winę za rozpad związku - wtedy alimenty będą wyższe i płacone bezterminowo - albo popaść w skrajną nędzę - w takim przypadku wsparcie należy się przez pięć lat po rozwodzie.

Zacznijmy od tego, że sąd może rozwieść małżonków bez orzekania o winie, z wyłącznej winy jednego z małżonków albo - co statystycznie zdarza się najrzadziej - z winy obojga.

ROZWÓD Z WYŁĄCZNEJ WINY JEDNEGO PARTNERA

Przypisanie wyłącznej winy za rozpad związku jednemu z partnerów ma - poza satysfakcją dla drugiego z nich - także konkretny wymiar finansowy. "Złamałeś przysięgę - płać odszkodowanie" - może pomyśleć żona, której mąż znalazł sobie młodszą partnerkę.

Alimenty od małżonka wyłącznie winnego rozwodu przypominają odszkodowanie. Mogą być wypłacane choćby dożywotnio, a małżonek niewinny wcale nie musi być w niedostatku. Wystarczy, że po rozstaniu jego sytuacja materialna znacznie się pogorszyła.

Przykład. Po ślubie Beata zrezygnowała z kariery zawodowej, zajęła się domem i wychowaniem trójki **dzieci**. Jej mąż był wziętym lekarzem, prowadził własną praktykę, często wyjeżdżał za granicę. Beata wiedziała o jego romansach, ale ze względu na dobro dzieci nie chciała rozwodu.

Mąż przy wszystkich jego wadach nie był skąpcem. Beatę stać było na modne ubrania, regularne wizyty u fryzjera i kosmetyczki. Nie nadużywała mężowskiej szczodrości, ale też nie żałowała sobie i dzieciom.

Po 12 latach mąż zażądał rozwodu. Znalazł inną kobietę. Spodziewali się dziecka, dlatego mężczyzna naciskał na szybkie rozstanie. Bez gadania zgodził się na rozwód z orzeczeniem o jego wyłącznej winie. Byłej żonie zostawił dom i dzieci.

Początkowo Beata była optymistką. "Znajdę pracę, dam radę". Odpowiedziała na setki ofert, ale brak doświadczenia zawodowego i długoletnia przerwa w karierze zrobiły swoje. Mogła się co najwyżej zatrudnić na pół etatu w osiedlowym kiosku.

Wtedy przyjaciółka podpowiedziała Beacie, by wystąpiła o alimenty od byłego męża. Zażądała 1 tys. zł miesięcznie. Sąd długo badał, czy pogorszenie się sytuacji materialnej kobiety było spowodowane rozwodem, a nie np. jej niegospodarnością, ale w końcu przyznał świadczenie. I to bezterminowo, a przynajmniej do czasu, gdy Beata nie wyjdzie powtórnie za mąż.

ROZWÓD BEZ ORZEKANIA O WINIE

Zdecydowana większość rozwodzących się par prosi sąd, by nie dochodził, kto zawinił rozpadowi małżeństwa. Gdy nie ma winnego, każdy od każdego może domagać się alimentów. Pod pewnymi wszakże warunkami. Pierwszy: sytuacja niedostatku. Drugi: były współmałżonek, od którego domagamy się pomocy, ma możliwości zarobkowe i majątkowe, by tej pomocy udzielić.

Zwykle alimenty nie są wysokie i wypłacane do pięciu lat po rozwodzie. W wyjątkowych sytuacjach sąd może wydłużyć ten okres.

Co dokładnie oznacza niedostatek? Przyjęło się, że jest to sytuacja, w której człowiek nie może własnymi siłami i z własnych środków zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb: brakuje mu na komorne, nie ma za co wykupić leków lub opatu na zimę. Dzieje się tak wtedy, gdy ciężko zachorował, stracił pracę albo kataklizm zniszczył dorobek jego życia.

Jak natomiast należy rozumieć możliwości zarobkowe i majątkowe małżonka, który ma płacić alimenty?

Każdorazowo ocenia to sąd. Bierze przy tym pod uwagę takie zarobki i dochody, jakie pozwany mógłby uzyskać, gdyby w pełni wykorzystał swoje umiejętności i **kwalfikacje zawodowe**. Często bowiem zdarza się tak, że np. wykwalifikowany operator urządzeń dźwigowych albo kierowca zawodowy porzuca dobrze płatny fach i zatrudnia się na czarno, by ukryć dochody i nie płacić na byłą żonę. Jeśli sąd uzna, że mężczyzna mógłby bez trudu znaleźć dobrze płatną pracę, nie zawaha się obciążyć go alimentami.

Ten kij jednak ma dwa końce.

Jeżeli żona klepie biedę tylko dlatego, że nie chce jej się poszukać pracy, jest zdrowa i ma **kwalfikacje zawodowe**, to sąd odrzuci jej pozew o alimenty od byłego partnera jako niezgodny z zasadami współżycia społecznego. Według orzecznictwa Sądu Najwyższego zdrowy i zaradny życiowo dorosły człowiek powinien w pierwszej kolejności wykorzystać własne możliwości, by się samodzielnie utrzymać, a nie sięgać do kieszeni byłego małżonka.

Uwaga! Jeśli ten z małżonków, który wystąpił o alimenty od drugiego, zamierza wykorzystać pieniądze na zdobycie lub podniesienie **kwalfikacji zawodowych**, świadczenie zostanie mu przyznane tylko na czas niezbędny do uzyskania tych kwalifikacji.

JAK DŁUGO TRZEBA PŁAĆ ALIMENTY

Zwykły obowiązek alimentacyjny, wynikający z niedostatku jednego z byłych małżonków, zwykle wygasa po pięciu latach od orzeczenia rozwodu. W wyjątkowych przypadkach sąd może wydłużyć ten okres.

Przykład. Po rozwodzie Hanna płaciła Jerzemu 300 zł alimentów miesięcznie. Mężczyzna był chory na zapalenie mięśni. Po czterech latach jego stan zdrowia się pogorszył, więc wystąpił do sądu o wyższe alimenty oraz wydłużenie okresu ich wypłacania. Swój wniosek argumentował tym, że nie ma dzieci, które mogłyby się nim zająć, rodzice nie żyją, rodzeństwo mieszka za granicą i nie utrzymuje z nim kontaktów, a on sam z powodu postępującej choroby nie może znaleźć żadnego zatrudnienia. Była żona natomiast radzi sobie świetnie, zarabia ponad 6 tys. zł na rękę, dlatego stać ją na większą pomoc.

Sąd zlecił biegłemu przeprowadzenie oceny stanu zdrowia powoda, a następnie podwoił alimenty od byłej żony i przyznał je mężczyźnie bezterminowo.

Ważne! Prawo do alimentów między małżonkami w separacji nie ma ograniczeń czasowych. Dzieje się tak, bo separacja nie powoduje rozpadu małżeństwa.

JAK NAPISAĆ POZEW O ALIMENTY

Pozew o alimenty można złożyć zarówno w trakcie procesu rozwodowego, jak i po jego zakończeniu. Można też go zgłosić ustnie na rozprawie, w obecności drugiego małżonka.

O rozwodzie orzeka sąd okręgowy. Pozew o alimenty zaś trzeba wysłać do sądu rejonowego, właściwego dla miejsca zamieszkania jednego z małżonków.

Ważne! Pozew o alimenty jest zwolniony od kosztów sądowych.

Jak powinien wyglądać pozew o alimenty?

W prawym górnym rogu należy wpisać nazwę i dokładny adres sądu, do którego kierujemy pismo.

Poniżej należy wymienić kolejno powoda (małżonek występujący o alimenty) i pozwanego (małżonek, który ma płacić świadczenie), dokładne adresy i numery PESEL.

Trzeba też wpisać wartość przedmiotu sporu, czyli roczną kwotę alimentów.

W treści pozwu można napisać:

W imieniu własnym wnoszę o:

* zasądzenie od pozwanego męża na moją rzecz alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie, płatnych do moich rąk do 15. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki, poczynając od 1 sierpnia 2014 r.;

* zabezpieczenie powództwa w ten sposób, że przez cały czas trwania procesu pozwany mąż będzie płacił 400 zł miesięcznie do moich rąk do 15. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki.

Uzasadnienie

Pozwany mąż zawarł ze mną związek małżeński w maju 2012 r.

Dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa.

W styczniu 2014 r. sąd okręgowy orzekł rozwód bez ustalania winy.

Dowód: odpis wyroku rozwodowego.

Jestem rencistką, pozwany mąż był moim drugim małżonkiem (poprzedni zmarł). Nie mamy dzieci. Rozwód spowodował, że wpadłam w depresję. Leczę się w poradni zdrowia psychicznego.

Dowód: odcinek renty, zaświadczenie od lekarza psychiatry.

Renta jest moim jedynym dochodem. Zajmuję lokal komunalny. Płacę czynsz w wysokości 290 zł miesięcznie plus rachunki za prąd i gaz. Na leki wydaję ok. 100 zł miesięcznie. Na życie pozostaje mi niewiele ponad 300 zł.

Dowód: książeczka opłat za mieszkanie lub zaświadczenie z zarządu domów komunalnych, paragony z apteki.

Pozwany mąż jest hydraulikiem w spółdzielni mieszkaniowej. Do pensji dorabia chałturami, naprawiając lokatorom ciekące krany i syfony. Mogę przedstawić świadków, którzy potwierdzą ten fakt. Zarabia ponad 4 tys. zł na rękę. Dodatkowo pomaga mu siostra, która mieszka za granicą.

W przeciwieństwie do byłego męża jestem niemal bez środków do życia. Stan zdrowia nie pozwala mi podjąć żadnego zatrudnienia. Pomagają mi przyjaciele i rodzina, ale im też nie jest łatwo.

Dowód: zeznania świadków.

Dlatego wnoszę o zasądzenie alimentów i zabezpieczenie powództwa.

ALIMENTY A PODATEK

Czy od alimentów od byłego męża trzeba płacić podatek?

Wszystko zależy od wysokości świadczenia. Z podatku zwolnione są świadczenia, które nie przekraczają kwoty 700 zł miesięcznie (wartość przedmiotu sporu nie przekracza 8,4 tys. zł). I to pod warunkiem, że zasądził je sąd lub są wynikiem ugody sądowej. Jeśli małżonek dostaje więcej, nadwyżkę musi wykazać w zeznaniu rocznym i opodatkować. f

Rozwiedzeni małżonkowie rzadko domagają się alimentów

Liczba wszystkich prawomocnych orzeczeń sądowych

w sprawach o alimenty w 2013 r.: 79 254
W tym alimenty na współmałżonka: 1152
Średnia wysokość alimentów na współmałżonka: 648,4 zł
Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

Prenumerata cyfrowa Wyborczej
dostępna przez internet, telefon, tablet i czytnik e-booków.

[Wypróbuj teraz za 0,99 zł za miesiąc](#)

Tekst pochodzi z serwisu Wyborcza.pl - <http://wyborcza.pl/0,0.html> © Agora SA